

Zašto nam je neophodno...

Štedno životno osiguranje

Piše: Darko Mirković

Naša zemlja izlazi iz jednog državnog uređenja, koje je imalo besplatno školstvo, zdravstvo i penzioni sistem (PIO), koji je visinama penzija mogao da obezbedi osnovnu ljudsku egzistenciju. Na tom putu, neophodne su reforme ova tri sistema, a te reforme uskraćuju ljudima mogućnosti koje su im se do sada pružale. Drugim rečima, neophodno je da građani naprave svoje konkretne finansijske planove za izazove koji su pred njima i da uz pomoć tih planova budućnost učine izvesnijom u finansijskom pogledu

Po nekim statističkim pokazateljima, od 1964. godine, u razvijenim zemljama kupovna moć stanovništva sa visokim obrazovanjem raste za 0,5% na godišnjem nivou, dok se stanovništvu sa srednjim obrazovanjem smanjuje kupovna moć za isti procenat. To nam ukazuje da se jaz između prihoda i kupovne moći visokoobrazovanih i srednjeobrazovanih ljudi iz godine u godinu povećava.

Reforma školstva

Ako roditelji žele da njihovo dete sutra ima udoban životni standard, za isti je potreban kvalitetan posao sa visokim primanjima, za kvalitetan posao potrebno je visoko obrazovanje, a ono danas košta. Košta u proseku 2000 evra po godini, u šta je ukalkulisana školarina i skriveni troškovi u vidu prijave ispita, obnove, literature, dodatnih časova itd. Dve hiljade evra godišnje, pomnoženo sa pet godina studija predstavlja investiciju od 10.000 evra za jednu prosečnu porodicu, a ako ta porodica ima dvoje dece, onda je to investicija od 20 000 evra.

Kada se ove cifre uporede sa prosečnom platom danas u Srbiji, koja iznosi oko 350 evra, većina porodica postavlja samo jedno pitanje. Kako? Kako se ne bi desilo da našoj najboljoj deci ostanu samo naše najbolje namere, neophodno je da svi roditelji koji imaju malu decu naprave štedni finansijski plan i da u njega preusmere bar onu količinu novca koju deca dobiju za rođendane, a po mogućstvu, i više od toga.

Kada deca napune 18 godina, jedan od najlepših poklona za njih može biti njihova lična stipendija za školovanje u iznosu od dve, tri, pa i više hiljada evra godišnje, što je sasvim dovoljno za samofinansiranje studija i eliminisanje straha da li će biti na budžetu ili ne. Kada su studenti na budžetu u pitanju, danas ih ima 30% na državnim univerzitetima (na privatnim su svi samofinansirajući), a reforma školstva podrazumeva da će sve manje biti studenata na budžetu i da će ta cifra u narednih deset godina pasti na samo 15%, a da će samofinansirajući biti čak 85%.

Štednom planu je posebno važno priključiti osiguranje, jer se njime pokrivaju životni rizici i osigurava isplata planiranog fonda.

Hteli mi to ili ne, život svakodnevno nosi svoje rizike i ako jedna porodica nesrećnim slučajem ostane bez nosioca finansija, ista se suočava sa osnovnim egzistencijalnim problemima, tako da

je budućnost dece mnogo neizvesnija. Ukoliko takva porodica ima štedni plan za decu sa opcijom osiguranja, ista više nije u obavezi da investira sredstva, a osiguravajuća kuća preuzima na sebe obavezu isplate celokupne osigurane sume, bez obzira da li je od početka štednog plana prošla godina, dve ili više. Deca imaju osiguranu stipendiju.

Dakle, od novca koji deca dobiju za rođendane, mogu se obezbediti sredstva za studiranje, opcijom osiguranja se ta sredstva štite od životnih rizika, sa visokom školom se povećava šansa za dobrim zaposlenjem, a dobro zaposlenje donosi bolji životni standard. Zato je planiranje za decu neophodno.

Reforma zdravstva

Danas se u Srbiji na jednog radnika izdaju minimum dve zdravstvene knjižice, što znači da jedna osoba plaća zdravstveno osiguranje za dvoje (deca osigurana preko roditelja itd). Plaća sa svojih 12,3% od bruto plate, koji se izdvajaju u vidu doprinosa, zajedno sa izdvajanjima za PIO.

Koliko se danas sa tim izdvajanjima zaista finansijski možemo pokriti, kada su u pitanju zdravstveni problemi? Kada je stomatologija u pitanju, gotovo da je u potpunosti isključena iz zdravstvene zaštite kroz zdravstvenu knjižicu.

Prošle godine je smanjena lista lekova sa 2200 na 1700 koji se mogu dobiti na recept, a to je nas građane koštalo 280.000.000 evra više novca iz sopstvenih izvora za lekove u 2009. godini u odnosu na 2008.

Trideset tri procenta osoba, koje su trenutno radno aktivne, po statističkim podacima biće radno nesposobno pre starosne granice za penziju, a 20% zaposlenih će barem jednom u trajanju od minimum godinu dana biti sprečeno da radi usled bolesti ili povrede.

Ovim ljudima se smanjuju prihodi, jer im se isplaćuje 65% ličnog dohotka i drastično povećavaju troškovi usled rešavanja zdravstvenih problema.

Iz svih ovih razloga, a ima ih još vrlo mnogo, neophodno je obezbediti finansijska pokrivanja za slučaj težih oboljenja ili povreda sa posledicama invalidnosti i dana provedenih u bolnicama. Štednja novca kroz životno osiguranje može imati u svojoj listi pokrivača i isplatu osigurane sume za slučaj jedne od devet težih bolesti.

Tom prilikom se osigurana suma, u vidu zdravstvene odštete, isplaćuje imaoocu polise i daje mu se mogućnost da sa tim novcem kvalitetnije rešava svoje zdravstvene probleme. Zato je neophodno planirati ličnu sigurnost.

Reforma penzionog sistema

Penzioni sistem je nastao pre 130 godina u Nemačkoj, po ideji nemačkog kancelara Bizmarka.

Naime, u toku industrijske revolucije, fabrike su se pozicionirale oko gradova i ljudi su se povlačili iz sela u gradove zbog zapošljavanja i boljeg kvaliteta života.

Problemi su nastajali kada su ljudi u gradovima ostajali bez posla, a pogotovo starija populacija. Da bi sprečio socijalne probleme, Bizmark je došao na ideju da napravi sistem međugeneracijske solidarnosti (PIO), kojim će obavezati kroz doprinose sve generacije koje rade da uplaćuju određeni deo sredstava u fond, iz koga će isplaćivati svo radno neaktivno stanovništvo, kada za to ispune određene uslove.

Sistem je bio fantastičan i vrlo brzo se proširio na sve evropske zemlje. Međugeneracijski ugovor je bio zasnovan na broju radnika i broju penzionera čiji je odnos tada bio 7:1 u korist radnika i bilo je lako zbrinuti jednog penzionera, kada sedam radnika izdvaja doprinose.

Nemci su već tada predvideli da će donja granica održivosti sistema biti 3:1. Ispod toga, sistem ne može sam. Danas, u razvijenim zemljama Evrope, odnos radnika i penzionera je 2:1, a u Srbiji 1:1. Šta se desilo za samo 130 godina, pa su se ovi parametri tako drastično poremetili?

Produžio se ljudski vek!

Ljudi su krajem 19 veka u proseku živeli 55,56 godina, a danas 75,76 godina. Medicina je unapredovala, a i kvalitet života je učinio svoje, tako da danas sve duže živimo.

Smanjio se natalitet!

Smanjenje nataliteta je odavno problem evropskih zemalja. U Srbiji svake godine nestane jedno mesto veličine Topole, oko 30.000 stanovnika. Često se postavlja pitanje ko će za nas izdvajati novac jednog dana kada mi odemo u penziju, ako nam svake godine nedostaje toliko ljudi, a novac koji smo mi izdvajali za vreme svog radnog veka je već isplaćen penzionerima.

Nezaposlenost

Napredak tehnologije je izbrisao mnoga radna mesta. Krajem devetnaestog veka je bilo mnogo fizičkih poslova koje je obavljala ljudska radna snaga. Nju su danas zamenile mašine na mnogim mestima.

Produženo školovanje

Za veliki broj fizičkih poslova ranije nije bilo potrebno školovanje. Danas je, kao što smo videli u prvom delu ovog teksta, školovanje neophodno za kvalitetan životni standard, tako da ljudi počinju da rade kasnije, a samim tim kasnije kreću sa izdvajanjem doprinosa za PIO.

jednog zaključka, a on glasi: neophodno je što pre pokrenuti lični stub socijalne sigurnosti, kako se ne bi desilo da jednog dana nismo u mogućnosti da radimo, a nemamo od čega da živimo.

Zašto ljudi investiraju u životno osiguranje?

- Zbog formiranja ličnog stuba socijalne sigurnosti, uz čiju pomoć se može nadoknaditi pad standarda, koji će neminovno nastati penzionisanjem.
- Radi zbrinjavanja porodice, jer iznenadna smrt ili teška bolest nosioca prihoda u porodici može ugroziti standard svih članova porodice.

Štednja novca kroz životno osiguranje je jedan od najsigurnijih vidova ulaganja novaca, sa zagarantovanim vrednostima kroz osiguranu sumu.

1:1

Kako ovi parametri danas utiču na PIO fond u finansijskom smislu?

Prosečna plata u Srbiji je danas oko 350 evra i doprinosi za PIO su oko 30% neto plate, odnosno oko 105 evra. Prosečna penzija je 198 evra, a kao što smo videli, imamo na jednog radnika jednog pensionera.

Razliku od 93 evra po jednom pensioneru dotira država iz budžeta i ako taj iznos pomnožimo sa 1.600.000 pensionera, koliko ih danas živi u Srbiji, dolazimo da jedne ogromne cifre od približno 150.000.000 evra mesečno, odnosno 1.800.000.000 evra godišnje.

Ovaj iznos se dotira iz budžeta, a reforma penzionog sistema se odnosi na smanjenje ovog opterećenja države i to se radi promenom određenih zakonskih regulativa.

Prva regulativa je urađena pre četiri godine, od kada se prosek penzije više ne obračunava na osnovu deset najboljih vezanih godina, već na osnovu celokupnog radnog staža, i to je smanjilo penzije.

Druga regulativa je pomeranje starosnih granica. Ranije je ženska populacija ostvarivala svoja prava sa 55, danas sa 60, a muškarci ranije sa 60, a sada sa 65 godina. Trenutno smo svedoci ovih promena u Francuskoj i demonstracija koje su one izazvale. Sve ove promene dovode do

- Štednjom novca kroz osiguranje se mogu rešiti pojedina važna životna pitanja u odnosu na prioritete porodice, kao što su školovanje dece, stupanje u brak, rešavanje stambenog pitanja itd.

Prednosti životnog osiguranja!

- Ovaj model štednje disciplinuje čoveka da dugoročno i namenski razmišlja i planira.
- Obezbeđujete ličnu sigurnost i sigurnost članova porodice u finansijskom smislu.
- Polisa životnog osiguranja je hartija od vrednosti, koja se više puta u toku života može zalagati ili koristiti kao obezbeđenje.
- Učestvujete u dobiti društva za osiguranje.

Za kraj, jedna rečenica koju je izgovorio Džordž Bernard Šo:

„Pobrinite se da dobijete ono što zaista želite, jer će vas prisiliti da volite ono što vam se daje”

*Darko Mirković
Vlasnik agencije
za konsalting i menadžment poslove
„ALTERNA”, Beograd
darkomirkovic@yahoo.com*